

Sag, men forbeholde mig senere nærmere at udtale mig derom.

**Krigsministeren:** Jeg kan erklære mig for aldeles enig med den ærede sidste Taler i Alt, hvad han hittede. Jeg sætter ikke mindre end han den største Priis paa en omhyggelig Uddannelse saavel af den Menige som navnlig ogsaa af Befalingsmændene. Jeg har i den anden Sal plaideret denne Sag af hderste Evne, og jeg maa meget beklage, at det ikke er lykkedes mig der at faae bevilget Alt, hvad jeg i saa Henseende havde begjæret. Grunden dertil maa ligge i en Mangel paa Evne hos mig til at overbevise det andet Thing. Den Autoritet, som under de nærværende Forhold vilde føre til at faae bevilget Alt, hvad man begjærer til Uddannelsen af Soldaterne, savner jeg, og jeg veed ikke, om den findes nogetsteds, idet der gjør sig saa overordentligt forskjellige Anskuelse gjældende i denne Sag. Jeg troer dog at turde sige, at jeg med den usuldsomme Bevilling, som her foreligger, finder mig nogenlunde i Midten, finder mig nogenlunde midtvejs imellem de forskellige Extremes, og at jeg dog ikke er bleven trængt over til det Extrem, som bestaaer i, saa at sige, at betragte al Uddannelse som overflødig. Der ligger dog i den Bevilling, som er bleven tilstaaet, en Anerkjendelse af Nødvendigheden af en nogenlunde tilfredsstillende Uddannelse. Men jeg maa dog, som sagt, beklage, at de finansielle Hensyn have gjort sig mere gjældende, end de maaskee burde. Det er den uhyggelige Overgangstilstand, hvori vi befinde os, der væsentlig bærer Skylden herfor. Jeg vil ikke sige, at det efterhaanden er gaaet over i den almindelige Bevidsthed, men det har dog i høi Grad gjort sig gjældende i den offentlige Mening, at man nok kan vedblive at formindste Uddannelsesstiden. Der er i denne Henseende en Strømning og en Stemning tilstede, som jeg og de, som staae sammen med mig, ikke alene ere istand til at overvinde. Jeg vil haabe, at der ikke vil udtræves sorgelige Erfaringer for at bringe os tilbage paa

den rette Vej i saa Henseende; jeg haaber, at denne igjen vil kunne naaes igjennem den foreslaaede nye Ordning af Hæren. Jeg nærer den Tillid, at denne Ordning, som allerede i og for sig betinger en længere og omhyggeligere Uddannelse, vil tilvejebringe en større Fasthed i alle de militære Forhold, hvortil vi saa overordentlig trænge.

Jeg skal endnu kun retfærdiggjøre mig med Hensyn til en Yttring af den ærede Taler; han omtalte, at der var fremkommet en Udtalelse i det andet Thing, som gik ud paa, at ifølge den Maade, hvorpaa Planen af 1842 var bleven bragt til Udførelse, fik Mandskabet kun 1 Døvelsesdag paa 4 Tjenestebage. Der er imidlertid ikke i den anden Sal fremkommet nogen Udtalelse af dette Indhold. Hvis noget Saadant var blevet udtalt der af noget Medlem i min Nærværelse, vilde jeg utvivlsomt have imødegaaet ham. Men det, der fremkom i det andet Thing, var kun en Citation af et Skrift, som jeg ikke har læst, og som jeg ikke tillægger nogen saadan Vægt, at jeg troede at burde imødegaae en Citation deraf, der fremkom tilfældigviis i en Forsamling. Dette er Grunden til, at jeg under de Forhold, hvortil det ærede Medlem sigtede, troede at burde afholde mig fra at imødegaae en saadan enkelt udreven Citation, hvis hele Betydning jeg slet ikke i det Dieblik kunde bedømme. — Jeg har ikke, troer jeg, forsømt nogen Veilighed til at udtale mig i den Retning, hvori ogsaa den ærede Talers Anskuelse gaaer, men det forekommer mig ikke, at der var tilstrækkelig Anledning til ogsaa at imødegaae en saadan Citation, som ikke noget Medlem i den anden Sal egentligt tillegnede sig, idet det kun tilfældigviis blev omtalt, at der var en Forfatter, som havde omtalt Planen af 1842 og den Maade, hvorpaa den var bragt i Udførelse, paa den og den Maade. Hertil skal jeg for Dieblirket indskrænke mig.

**Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:** Jeg beklager, at jeg var forhindret fra at være tilstede ved dette